

Cilvēktiesības, "Sievietes, miers un drošība" programma

Publicēts: 02.07.2021.

Cilvēktiesību aizsardzība kā demokrātiskas valsts garants bijis Latvijas valsts veidošanas priekšplānā kopš tās izveidošanas 1918. gadā. Lai Latvija varētu iestāties ANO, kā arī citās starptautiskajās organizācijās, tai vajadzēja pierādīt, ka tā ir gatava ieviest starptautiskos cilvēktiesību aizsardzības standartus. Pēc neatkarības atgūšanas Latvija atsāka uz likuma varas balstītas valsts būvēšanu, veidojot jaunu tiesību sistēmu. 30 gadu laikā Latvija ir panākusi ievērojamu progresu cilvēktiesību aizsardzības jomā, pastāvīgi pilnveidojot tiesisko regulējumu, īstenojot cīņu pret korupciju, izveidojot efektīvu un neatkarīgu tiesu sistēmu un Satversmes tiesas konstitucionālo kontroli kā demokrātiskas tiesiskas valsts attīstības nepieciešamu elementu.

Latvija ir pievienojusies ANO starptautiskajiem līgumiem cilvēktiesību aizsardzības jomā un efektīvi sadarbojusies ar ANO monitoringa mehānismiem. Latvija ir iesniegusi ANO monitoringa mehānismiem nacionālos ziņojumus par ANO cilvēktiesību līgumu izpildi, kā arī atjaunoto Latvijas Republikas vispārējo pamatdokumentu. Latvija arī pastāvīgi izsaka aicinājumu citām ANO dalībvalstīm izsniegt ANO monitoringa mehānismiem pastāvīgu ielūgumu. Latvija aktīvi iesaistās un sniedz savu ieguldījumu starptautiskās cilvēktiesību aizsardzības un veicināšanas politikas veidošanā.

Dzimumu līdztiesības un sieviešu tiesību un iespēju veicināšana ir viens no aktuāliem cilvēktiesību tematiskajiem jautājumiem. Šī ir viena no Latvijas ārpolitikas prioritātēm starptautiskajās organizācijās un īstenojot attīstības sadarbības politiku. Latvijai ir augsti rādītāji sieviešu profesionālās pārstāvības jomā - sieviešu pārstāvībā vadošos amatos, zinātniskajā pētniecībā un politikā, izvirzoties līderos ES. Latvijas Nacionālie bruņotie spēki joprojām ir vieni no vadošajiem NATO bruņotajiem spēkiem sieviešu pārstāvības ziņā.

2000. gadā ANO Drošības padome apstiprināja rezolūciju 1325 "Par sievietēm, mieru un drošību". Šī rezolūcija un tai sekojušās Drošības padomes rezolūcijas par "Sievietēm, mieru un drošību" iezīmēja jaunu pieeju starptautiskā miera un drošības veicināšanā, pievēršot īpašu uzmanību ar dzimumu saistītas vardarbības novēršanā, kā arī uzsverot sieviešu pārstāvību un iesaisti militāro konfliktu risināšanā, miera veidošanas sarunās un miera uzturēšanas procesos.

2020. gada 14. jūlijā Latvijas Republikas Ministru kabinets apstiprināja pirmo Nacionālo rīcības plānu Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Drošības padomes Rezolūcijas 1325 par sievietēm, mieru un drošību mērķu īstenošanai Latvijā 2020.-2025. gadam, kas tika izstrādāts Ārlietu ministrijas vadībā.

Nacionālais rīcības plāns paredz trīs galvenos uzdevumus: (1) sabiedrības, īpaši jaunās paaudzes, izpratnes un zināšanu veicināšanu par dzimumu līdztiesību un ar dzimumu saistītas vardarbības izskaušanu; (2) apmācības aizsardzības un iekšlietu sektoram, tai skaitā dzimumu līdztiesības konsultanta pozīcijas izveidi un (3) Latvijas pieredzes un zināšanu nodošanu.

Plānā paredzētie pasākumi tiek īstenoti sadarbībā ar nozaru ministrijām un nevalstiskajām organizācijām. Apmācībās par dzimumu līdztiesību un ar dzimumu saistītas vardarbības izskaušanu Latvijas aizsardzības un iekšlietu sektorā paredzēta sadarbība ar Kanādu un Ziemeļvalstīm, kurām uzkrāta ilggadīga pieredze un zināšanas dzimumu līdztiesības jautājumos.

<https://www.mfa.gov.lv/lv/cilvektiesibas-sievietes-miers-un-drosiba-programma>